TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. liepos 15 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Geležinkelių transportas – Direktyva 2012/34/ES – Bendra Europos geležinkelių erdvė – 13 straipsnio 2 ir 6 dalys – Prieiga prie paslaugų įrenginių ir su geležinkelių transportu susijusių paslaugų – Reglamentas (ES) 2017/2177 – Paslaugų įrenginio paskirties keitimas – Reguliavimo institucijos įgaliojimai“

Byloje C-60/20

dėl *Administratīvā apgabaltiesa* (Administracinis apygardos teismas, Latvija) 2020 m. sausio 30 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. vasario 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

„Latvijas dzelzceļš“ VAS

prieš

Valsts dzelzceļa administrācija,

dalyvaujant

„Baltijos Ekspresis“ AS,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai M. Ilešič, E. Juhász (pranešėjas), C. Lycourgos ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– „Latvijas dzelzceļš“ VAS, atstovaujamos *advokāte* D. Driče,

– *Valsts dzelzceļa administrācija*, atstovaujamos J. Zālītis ir J. Zicāns,

* Proceso kalba: latvių.

– „Baltijas Ekspresis“ AS, atstovaujamos *advokāts* O. Jonāns,

– Europos Komisijos, atstovaujamos iš pradžių – L. Ozola, C. Vrignon ir W. Mölls, vėliau – L. Ozola ir C. Vrignon,

susipažinęs su 2021 m. vasario 25 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė (OL L 343, 2012, p. 32), 13 straipsnio 2 ir 6 dalių ir 2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2177 dėl patekimo į paslaugų įrenginius ir paslaugas, susijusias su geležinkelių transportu (OL L 307, 2017, p. 1), 15 straipsnio 5 ir 6 dalių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant „Latvijas Dzelzceļš“ VAS ir *Valsts dzelzceļa administrācija* (Nacionalinė geležinkelių administracija, Latvija; toliau – geležinkelių administracija) ginčą dėl pastarosios sprendimo, kuriuo *Latvijas Dzelzceļš*, kaip Latvijos viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoja, įpareigojama užtikrinti geležinkelio įmonei „Baltijas Ekspresis“ AS prieigą prie Venstpilio (Latvija) depo pastato, kaip paslaugų įrenginio, kaip tai suprantama pagal geležinkelių transportą reglamentuojančius teisės aktus.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2012/34

3 Direktyvos 2012/34 3 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nurodyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<…>

11) paslaugų įrenginys – įrenginys, įskaitant žemės plotą, pastatą ir įrangą, kuris visas arba iš dalies buvo specialiai paruoštas, kad būtų galima teikti vieną ar daugiau paslaugų, nurodytų II priedo 2–4 punktuose;

12) paslaugų įrenginio operatorius – viešasis arba privatus subjektas, atsakingas už vieno ar daugiau paslaugų įrenginių valdymą arba vienos ar daugiau paslaugų, nurodytų II priedo 2–4 punktuose, teikimą geležinkelio įmonėms;

<…>“

4 Šios direktyvos 13 straipsnio „Prieigos prie paslaugų sąlygos“ 2 ir 6 dalyse nustatyta:

„2. Paslaugų įrenginių operatoriai be diskriminacijos suteikia visoms geležinkelio įmonėms prieigą (įskaitant prieigą prie kelių) prie II priedo 2 punkte nurodytų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų.

<…>

6. Jei II priedo 2 punkte nurodytas paslaugų įrenginys nenaudojamas bent dvejus metus iš eilės ir to paslaugų įrenginio operatoriams pareikštas geležinkelio įmonės suinteresuotumas naudotis tuo įrenginiu grindžiamas pareikštu [įrodytu] poreikiu, jų savininkas paskelbia, kad visais įrenginiais arba jų dalimi galima naudotis išperkamosios nuomos arba nuomos sąlygomis kaip paslaugų įrenginiais, išskyrus atvejus, kai to paslaugų įrenginio operatorius įrodo, kad dėl vykdomo pertvarkymo tuo įrenginiu geležinkelio įmonei naudotis neįmanoma.“

5 Minėtos direktyvos 27 straipsnyje „Tinklo nuostatai“ numatyta:

„1. Pasikonsultavęs su suinteresuotomis šalimis, infrastruktūros valdytojas parengia ir paskelbia tinklo nuostatus, kuriuos galima įsigyti sumokėjus tam tikrą mokestį, kuris negali būti didesnis už tų nuostatų paskelbimo sąnaudas. Tinklo nuostatai paskelbiami bent dviem oficialiosiomis [Europos] Sąjungos kalbomis. Elektroniniu formatu tinklo nuostatų turinys nemokamai pateikiamas infrastruktūros valdytojo interneto portale ir prieinamas per bendrą interneto portalą. Tą interneto portalą infrastruktūros valdytojai sukuria bendradarbiaudami pagal 37 ir 40 straipsnius.

2. Tinklo nuostatuose aprašomas infrastruktūros, kuria gali naudotis geležinkelio įmonės, pobūdis ir juose pateikiama informacija apie prieigos prie atitinkamos geležinkelių infrastruktūros sąlygas. Tinklo nuostatuose taip pat pateikiama informacija apie prieigos prie paslaugų įrenginių, prijungtų prie infrastruktūros valdytojo tinklo, ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų sąlyg[as] arba nurodoma interneto svetainė, kurioje tokia informacija pateikiama nemokamai elektroniniu formatu. Tinklo nuostatų turinys pateiktas IV priede.

3. Tinklo nuostatai nuolat atnaujinami ir prireikus iš dalies keičiami.

4. Tinklo nuostatai paskelbiami ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki termino pateikti prašymus skirti infrastruktūros pajėgumų.“

6 Direktyvos 2012/34 II priedo, kuriame pateiktas „[g]eležinkelio įmonėms teiktin[ų] paslaug[ų] (nurodyt[ų] 13 straipsnyje)“ sąrašas, 2 punktas suformuluotas taip:

„Prieiga, įskaitant kelių prieigą, suteikiama prie šių paslaugų įrenginių, jei jie yra, ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų:

a) keleivių stotys, jų pastatai ir kiti įrenginiai, įskaitant kelionių informacijos iškabinimo ir tinkamas bilietų įsigijimo paslaugų vietas;

b) krovinių terminalai;

c) rūšiavimo stotys ir traukinių formavimo įrenginiai, įskaitant manevravimo įrenginius;

d) postovio keliai;

e) techninės priežiūros įrenginiai, išskyrus įrenginius, skirtus greitųjų traukinių ar kitų rūšių riedmenų, kuriems reikalingi specialūs įrenginiai, didelės apimties techninei priežiūrai atlikti;

f) kiti techniniai įrenginiai, įskaitant valymo ir plovimo įrenginius;

g) su geležinkelių veikla susiję jūrų ir vidaus vandenų uosto įrenginiai;

h) pagalbai teikti skirti įrenginiai;

i) kuro užpildymo įrenginiai ir kuro, už kurį sąskaitose faktūrose mokesčiai nurodomi atskirai, tiekimas šiems įrenginiams.“

Įgyvendinimo reglamentas 2017/2177

7 Įgyvendinimo reglamentas 2017/2177 buvo priimtas remiantis Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 9 dalimi.

8 Šio reglamento 17 straipsnyje „Įsigaliojimas“ numatyta:

„Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2019 m. birželio 1 d.

Tačiau jo 2 straipsnis taikomas nuo 2019 m. sausio 1 d.“

Latvijos teisė

9 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1998 m. balandžio 1 d. *Dzelzceļa likums* (Geležinkelių įstatymas) (*Latvijas Vēstnesis*, Nr. 102/105) (toliau – Geležinkelių įstatymas) skirtas perkelti Direktyvai 2012/34 į Latvijos teisę.

10 Geležinkelių įstatymo 1 straipsnio 26 ir 27 dalyse pateiktos tokios šiame įstatyme vartojamos sąvokų apibrėžtys:

„26) paslaugų įrenginys – įrenginys, įskaitant žemės plotą, pastatą ir įrangą, kuris visas arba iš dalies buvo specialiai paruoštas, kad būtų galima teikti vieną ar daugiau paslaugų, nurodytų šio įstatymo 12.[1] straipsnio 2, 3 arba 4 dalyse;

27) paslaugų įrenginio operatorius – kiekvienas ūkio subjektas arba jo padalinys, atsakingas už vieno ar daugiau paslaugų įrenginių valdymą arba vienos ar daugiau paslaugų, nurodytų šio įstatymo 12.[1] straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse, teikimą geležinkelio įmonėms;

<…>“

11 Geležinkelių įstatymo 12.[1] straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad paslaugų įrenginių operatoriai nediskriminuodami užtikrina visiems vežėjams prieigą (įskaitant prieigą prie kelių) prie savo paslaugų įrenginių, jei tokių yra, ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų:

„5) techninės priežiūros įrenginiuose (išskyrus įrenginius, reikalingus kitų rūšių riedmenų, kuriems būtini specialūs įrenginiai, didelės apimties techninei priežiūrai atlikti);

6) kituose techniniuose įrenginiuose, įskaitant geležinkelio riedmenų valymo ir plovimo įrenginius.“

12 Geležinkelių įstatymo 12.[2] straipsnio 7 dalyje numatyta, kad jei šio įstatymo 12.[1] straipsnio 2 dalyje nurodytas paslaugų įrenginys nebuvo naudojamas bent dvejus metus iš eilės ir transporto įmonės suinteresuotumas naudotis tuo įrenginiu, pareikštas to paslaugų įrenginio operatoriui, grindžiamas įrodytais poreikiais, savininkas privalo paskelbti, kad visu įrenginiu arba jo dalimi galima naudotis nuomos arba išperkamosios nuomos sąlygomis kaip paslaugų įrenginiu, išskyrus atvejus, kai to paslaugų įrenginio operatorius įrodo, kad dėl vykdomo pertvarkymo tuo įrenginiu transporto įmonei naudotis neįmanoma.

13 Geležinkelių įstatymo 12.[2] straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad jei šio įstatymo 12.[1] straipsnio 2 dalyje nurodytas paslaugų įrenginys nebuvo naudojamas bent dvejus metus iš eilės, jo savininkas gali paskelbti, kad visas įrenginys arba jo dalis gali būti išnuomojamas nuomos ar išperkamosios nuomos sąlygomis arba perleidžiamas. Jeigu paslaugų įrenginio operatorius per tris mėnesius nuo paskelbimo negauna pasiūlymų, jis turi teisę uždaryti įrenginį, prieš tai bent prieš tris mėnesius pranešęs nacionalinei geležinkelių administracijai ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 Nuo 2002 m. *Latvijas Dzelzceļš* nuomojo jai priklausančio Ventspilio lokomotyvų depo pastatą *Baltijos Ekspresis*.

15 2016 m. birželio 20 d. dėl šio pastato sudaryta nuomos sutartis buvo pratęsta iki 2028 m. balandžio 30 d. Šioje sutartyje buvo numatyta, kad *Latvijas Dzelzceļš* turi teisę vienašališkai ją nutraukti, jei dėl nenumatytų priežasčių jai prireikia šį pastatą naudoti savo reikmėms.

16 Pagal minėtą nuomos sutartį pagrindinėje byloje aptariamas pastatas buvo išnuomotas kaip biuro patalpos ir ekonominei veiklai vykdyti. *Baltijas Ekspresis* jame atliko lokomotyvų priežiūrą ir remontą.

17 2017 m. rugsėjo 5 d. *Latvijas Dzelzceļš*, kaip viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoja, norėjo pertvarkyti šį pastatą ir naudoti savo reikmėms, šiuo atveju – laikyti riedmenis siekiant prižiūrėti geležinkelio infrastruktūrą, todėl pranešė *Baltijas Ekspresis* apie vienašališką pagrindinėje byloje aptariamos nuomos sutarties nutraukimą.

18 2017 m. rugsėjo 18 d. *Baltijas Ekspresis* pateikė skundą geležinkelių administracijai, manydama, kad, atsižvelgiant į tai, jog ji yra vežėja ir paslaugų įrenginio operatorė, kaip tai suprantama pagal Geležinkelių įstatymo 1 straipsnio 26 dalį, šis nutraukimas pažeidžia konkurenciją ir

nediskriminavimo principą, nes, be kita ko, juo trukdoma veiksmingai ir racionaliai vykdyti veiklą, taip pat sudaromos prieigos prie paslaugų kliūtys, ir paprašė administracijos neleisti nutraukti šios nuomos sutarties.

19 2017 m. gruodžio 5 d. sprendimu geležinkelių administracija nurodė *Latvijas Dzelzceļš* užtikrinti prieigą prie Ventspilio depo pastato kaip paslaugos įrenginio bei prie jame teikiamų paslaugų, nurodytų Geležinkelių įstatymo 12.[2] straipsnio 2 dalies 5 ir 6 punktuose. Remiantis šiuo sprendimu, nesvarbu, kad nuomojamose patalpose *Baltijas Ekspresis* vykdo tik jai pačiai skirtą veiklą. Minėtame sprendime teigiama, kad ši bendrovė teikia paslaugas sau, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 2017/2177 3 straipsnio 8 punktą, todėl atitinkamos paslaugų įrenginio veiklos nutraukimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į nuostatas, kuriomis ribojama teisė uždaryti paslaugų įrenginį, nes tai galima padaryti tik praėjus dvejiems metams po to, kai atitinkamas įrenginys nustojo būti naudojamas.

20 *Latvijas Dzelzceļš* pirmiausia pateikė skundą *Administratīvā rajona tiesa* (Administracinis apylinkės teismas, Latvija), prašydama panaikinti šį sprendimą; kai skundas buvo atmestas, ji padavė apeliacinį skundą *Administratīvā apgabaltiesa* (Apygardos administracinis teismas, Latvija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui šioje byloje.

21 Šis teismas mano, kad Ventspilio depo pastatas yra „paslaugų įrenginys“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2012/34 3 straipsnio 11 punktą, nes atitinka techninius reikalavimus, leidžiančius teikti paslaugas. Tačiau, jo manymu, *Baltijas Ekspresis* nei teikia paslaugas sau, kaip tai suprantama pagal Įgyvendinimo reglamento 2017/2177 3 straipsnio 8 dalį, nei kitoms geležinkelio įmonėms. Tuo remdamasis jis daro išvadą, kad atitinkamas pastatas laikytinas nenaudojamu paslaugų įrenginiu, kurio nuomą ar pertvarkymą reglamentuoja Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalis ir Įgyvendinimo reglamento 2017/2177 15 straipsnis.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, *Latvijas Dzelzceļš* negali būti laikoma pagrindinėje byloje nagrinėjamo paslaugų įrenginio operatorė, nes ši bendrovė nėra įpareigota teikti informacijos ar priimti sprendimų dėl prašymų suteikti prieigą prie paslaugų, teikiamų Ventspilio depo pastate.

23 Pripažindamas, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija skiriasi nuo Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalyje ir Įgyvendinimo reglamento 2017/2177 15 straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytos situacijos, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šių nuostatų analizė vis dėlto leidžia daryti išvadą, kad, nutraukus nuomos sutartį, geležinkelio įmonės suinteresuotumas toliau nuomotis patalpas turi būti svarbesnis nei šių patalpų savininko interesai. Tačiau šios nuostatos neleidžia daryti išvados, kad pastato savininkas negali pranešti nuomininkui, jog nutraukia nuomos sutartį dėl to, kad nori naudoti pastatą savo reikmėms.

24 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, jeigu atitinkamas paslaugų įrenginio operatorius gali jį pertvarkyti, nėra jokio įtikinamo argumento, dėl kurio šio įrenginio savininkas negalėtų nutraukti jo nuomos sutarties, norėdamas jį pertvarkyti; tarp šių dviejų situacijų nėra jokio reikšmingo skirtumo.

25 Šiomis aplinkybėmis *Administratīvā apgabaltiesa* (Administracinis apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 2 ir 6 dalis ([Įgyvendinimo] [r]eglamento 2017/2177 15 straipsnio 5 ir 6 dalis) reikia taikyti taip, kad reguliavimo institucija galėtų įpareigoti infrastruktūros objekto savininką, kuris nėra paslaugų įrenginio operatorius, suteikti prieigą prie paslaugų?

2. Ar Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalį ([Įgyvendinimo] [r]eglamento 2017/2177 15 straipsnio 5 ir 6 dalis) reikia aiškinti taip, kad pagal ją pastato savininkas gali nutraukti nuomos santykius ir pakeisti paslaugų įrenginio paskirtį?

3. Ar Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalį ([Įgyvendinimo] [r]eglamento 2017/2177 15 straipsnio 5 ir 6 dalis) reikia aiškinti taip, kad pagal ją reguliavimo institucija įpareigojama patikrinti tik tai, ar paslaugų įrenginio operatorius (šiuo atveju – paslaugų įrenginio savininkas) iš tikrųjų nusprendė pakeisti jo paskirtį?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

26 *Latvijas Dzelzceļš* teigimu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas suklydo, kai Ventspilio depo pastatą pripažino „paslaugų įrenginiu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2012/34. *Baltijas Ekspresis* ir geležinkelių administracija mano, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klaidingai pripažino šį įrenginį nenaudojamu, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 13 straipsnio 6 dalį.

27 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad, norint įvertinti tokius argumentus, reikia išaiškinti Sąjungos teisės nuostatas, taigi tai neatskiriamai susiję su atsakymu, kurį reikia pateikti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Vadinasi, šie argumentai negali lemti šio prašymo nepriimtinumo (pagal analogiją žr. 2019 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Iccrea Banca*, C-414/18, EU:C:2019:1036, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

28 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia pripažinti priimtinu.

Dėl Įgyvendinimo reglamento 2017/2177 taikymo

29 Pagrindinėje byloje nagrinėjamas geležinkelių administracijos sprendimas buvo priimtas 2017 m. gruodžio 5 d., o Įgyvendinimo reglamentas 2017/2177, remiantis jo 17 straipsniu, įsigaliojo 2017 m. gruodžio 13 d. ir taikomas nuo 2019 m. birželio 1 d., išskyrus jo 2 straipsnį, taikomą nuo 2019 m. sausio 1 d.

30 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nors šis sprendimas buvo priimtas prieš įsigaliojant šiam įgyvendinimo reglamentui, jo praktinis poveikis liko ir po šios datos. Taigi, kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl minėto sprendimo panaikinimo, reikia konstatuoti, kad Įgyvendinimo reglamentas 2017/2177 netaikomas *ratione temporis* šiam ginčui.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

31 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 2 ir 6 dalys turi būti aiškinamos taip, kad reguliavimo institucija gali ne tik paslaugų įrenginių operatorius, bet ir tokių įrenginių savininkus, kurie nėra jų operatoriai, įpareigoti be diskriminacijos visoms geležinkelio įmonėms suteikti prieigą prie šios direktyvos II priedo 2 punkte nurodytų paslaugų įrenginių, kaip tai suprantama pagal jos 3 straipsnio 11 punktą.

32 Pagal Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 2 dalį paslaugų įrenginių operatoriai be diskriminacijos suteikia visoms geležinkelio įmonėms prieigą (įskaitant prieigą prie kelių) prie II priedo 2 punkte nurodytų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų.

33 Direktyvos 2012/34 3 straipsnio 12 punkte sąvoka „paslaugų įrenginio operatorius“ apibrėžta kaip viešasis arba privatus subjektas, atsakingas už vieno ar daugiau paslaugų įrenginių valdymą arba vienos ar daugiau paslaugų, nurodytų šios direktyvos II priedo 2–4 punktuose, teikimą geležinkelio įmonėms. Taigi, šioje apibrėžtyje atsižvelgiama tik į paslaugų įrenginio operatoriaus ir geležinkelių paslaugų teikėjo veiklos pobūdį, nepaisant to, ar paslaugų įrenginį eksploatuojantis viešasis ar privatus subjektas yra jo savininkas.

34 Vadinasi, priešingai, nei teigia geležinkelių administracija, Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 2 dalis negali būti aiškinama taip, kad pareiga be diskriminacijos užtikrinti prieigą prie paslaugų įrenginių taip pat tenka atitinkamo įrenginio savininkui, kai jis negali būti laikomas jo operatoriumi, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 12 punktą.

35 Šio vertinimo nepaneigia minėtos direktyvos 13 straipsnio 6 dalis. Iš tiesų šia nuostata tokių įrenginių savininkai, jeigu susiklosto šioje nuostatoje nurodytos aplinkybės, tik įpareigojami viešai paskelbti, kad šiais įrenginiais galima naudotis išperkamosios nuomos arba nuomos sąlygomis.

36 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 2 ir 6 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pareiga be diskriminacijos visoms geležinkelio įmonėms suteikti prieigą prie šios direktyvos II priedo 2 punkte nurodytų paslaugų įrenginių, kaip tai suprantama pagal jos 3 straipsnio 11 punktą, negali būti taikoma tokių įrenginių savininkams, kurie nėra jų operatoriai.

Dėl antrojo klausimo

37 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją pastato, kuriame yra paslaugų įrenginys, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 11 punktą, savininkas gali nutraukti šio pastato nuomos sutartį, siekdamas jį pertvarkyti savo reikmėms.

38 Pirmiausia reikia priminti, kad Direktyvoje 2012/34 „paslaugų įrenginys“, kaip tai suprantama pagal jos 3 straipsnio 11 punktą, tai įrenginys, įskaitant žemės plotą, pastatą ir įrangą, kuris visas arba iš dalies buvo specialiai paruoštas, kad būtų galima teikti vieną ar daugiau paslaugų, nurodytų minėtos direktyvos II priedo 2–4 punktuose.

39 Ši sąvokos „paslaugų įrenginys“ apibrėžtis grindžiama objektyviu kriterijumi, t. y. infrastruktūros techniniais pajėgumais teikti tam tikras paslaugas, ir nenustato kriterijaus, susijusio su minėtų paslaugų gavėjais. Toks kriterijus nepriklauso nei nuo teisinio pagrindo, kuriuo remiantis toks įrenginys eksploatuojamas, pobūdžio ar kvalifikavimo, nei nuo šių paslaugų gavėjų tapatybės.

40 Taigi tai, kad tik geležinkelio įmonė, užtikrinanti infrastruktūros eksploatavimą, naudojasi tomis pačiomis paslaugomis, netrukdo daryti išvados, kad ši infrastruktūra yra „paslaugų įrenginys“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2012/34 3 straipsnio 11 punktą.

41 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad aptariamas įrenginys buvo pritaikytas, kad *Baltijas Ekspresis* galėtų jame vykdyti lokomotyvų priežiūros ir remonto veiklą, kurią apima paslaugos, nurodytos minėto II priedo 2–4 punktuose. Vadinasi, kaip konstatavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Ventspilio depo pastatas yra paslaugų „įrenginys“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2012/34 3 straipsnio 11 punktą.

42 Siekiant nustatyti, ar infrastruktūra turi būti laikoma „paslaugų įrenginiu“, nėra reikšminga nei tai, kaip šis įrenginys kvalifikuotas nuomos sutartyje, nei tai, ar ši infrastruktūra numatyta Direktyvos 2012/34 27 straipsnyje nurodytuose tinklo nuostatuose. Šiuose nuostatuose pateikiama informacija apie infrastruktūros, kuria gali naudotis geležinkelio įmonės, ypatumus ir patikslinamos, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, prieigos prie paslaugų įrenginių, prijungtų prie infrastruktūros valdytojo tinklo, ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų sąlygos. Taigi, nei iš šios nuostatos, nei iš šios direktyvos IV priedo, kuriame išsamiai išdėstytas tinklo nuostatų turinys, nematyti, kad infrastruktūros įrašymas į šį dokumentą yra būtina sąlyga, kad tokia infrastruktūra būtų kvalifikuojama kaip „paslaugos įrenginys“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 3 straipsnio 11 punktą. Iš tiesų, nors pagal šį 27 straipsnį tinklo nuostatuose reikalaujama nurodyti esamus paslaugų teikimo įrenginius, negalima teigti, kad dėl to, jog tai nebuvo padaryta, gali kilti abejonių dėl tokio paslaugų įrenginio egzistavimo.

43 Reikia pažymėti, kad Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalies taikymas, kaip matyti iš jos formuluotės, be kita ko, suponuoja, kad atitinkamas paslaugų įrenginys nebuvo naudojamas bent dvejus metus iš eilės.

44 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės mano, kad *Baltijas Ekspresis* pagrindinėje byloje nagrinėjamame įrenginyje neteikė paslaugų kitoms geležinkelio įmonėms ir neteikė joms prieigos prie šio įrenginio, todėl atitinkama infrastruktūra turi būti laikoma paslaugos įrenginiu, kuris nenaudojamas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalį.

45 Vis dėlto, kaip savo išvados 63 ir 67 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, tokie argumentai negali lemti išvados, kad paslaugų įrenginys nenaudojamas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nors jame paslaugos teikiamos šio įrenginio operatoriui.

46 Iš tiesų, nors, kaip priminta šio sprendimo 32 punkte, pagal šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalį paslaugų įrenginio operatorius įpareigojamas be diskriminacijos užtikrinti geležinkelio įmonėms prieigą prie šio įrenginio ir prie jame teikiamų paslaugų, vis dėlto tai nereiškia, kad naudojimasis paslaugų įrenginiu gali būti konstatuotas tik su sąlyga, kad juo naudojasi ne atitinkamo įrenginio operatorė, bet kitos geležinkelio įmonės.

47 Tokią išvadą patvirtina Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalies tikslas, išplaukiantis iš 2010 m. rugsėjo 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė, pasiūlymo (KOM(2010) 475 galutinis) aiškinamojo memorandumo 4.4 punkto. Atsižvelgiant į šį aiškinamąjį memorandumą, reikia pažymėti, kad šia nuostata siekiama išvengti situacijų, kai paslaugų įrenginys, nors gali patenkinti įrodytus poreikius, praėjus tam tikram laikotarpiui ir toliau nevykdo veiklos. Tačiau taip nėra įrenginio, kuriame paslaugos teikiamos jo operatoriui, atveju.

48 Kadangi iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos matyti, kad pagrindinėje byloje nuo 2002 m. *Baltijas Ekspresis* nepertraukiamai eksploatavo Ventspilio depo pastatą savo geležinkelio poreikiams, šis pastatas turi būti laikomas naudojamu paslaugų įrenginiu.

49 Tuo remiantis darytina išvada, kad pagal Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalį, kiek šioje nuostatoje daroma prielaida, kad atitinkamas paslaugos įrenginys nebuvo naudojamas bent dvejus metus iš eilės, nereglamentuojama tokia situacija, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje.

50 Vadinasi, pagrindinėje byloje nagrinėjamos infrastruktūros savininko galimybė remiantis nacionaline teise nutraukti šios infrastruktūros nuomos sutartį ir ją pertvarkyti bet kuriuo atveju negali būti vertinama remiantis Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalimi.

51 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma situacijai, kai pastato, kuriame yra paslaugų įrenginys, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 11 punktą, kuris naudojamas, savininkas ketina nutraukti šio pastato nuomos sutartį, siekdamas jį pertvarkyti savo reikmėms.

Dėl trečiojo klausimo

52 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas trečiuoju klausimu Teisingumo Teismo klausia dėl Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalies išaiškinimo, atsižvelgiant į atsakymą į antrąjį klausimą, į jį atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė, 13 straipsnio 2 ir 6 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pareiga be diskriminacijos visoms geležinkelio įmonėms suteikti prieigą prie šios direktyvos II priedo 2 punkte nurodytų paslaugų įrenginių, kaip tai suprantama pagal jos 3 straipsnio 11 punktą, negali būti taikoma tokių įrenginių savininkams, kurie nėra jų operatoriai.

2. Direktyvos 2012/34 13 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma situacijai, kai pastato, kuriame yra paslaugų įrenginys, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 11 punktą, kuris naudojamas, savininkas ketina nutraukti šio pastato nuomos sutartį, siekdamas jį pertvarkyti savo reikmėms.

Parašai.